

1. Klinična slika je odsev
 - a) spremembe narave v organizmu *
 - b) distribucije sprememb v organih *
2. Klinična slika ponazarja
 - a) naravo strukturnih sprememb *
 - b) njihovo distribucijo po organizmu *
 - c) nobeno od navedenih
3. Kaj je patogeneza?
 - a) etiologija bolezni – *zakaj*
 - b) razvoj bolezni, nastanek bolezni – *kako* *
 - c) posledice
4. Definiraj
 - a) patogeneza: *kako?*, *nauk o nastanku, razvoju bolezni*
 - b) etiologija: *zakaj?*, *znanost o vzrokih bolezni*
 - c) fitopatologija: *znanost o boleznih rastlin*
5. Bioptične endoskopije so
 - a) cistoskopije (celice) *
 - b) laparoskopije (delček tkiva) *
 - c) laparostomije
 - *cistoskopija: pregled mehurja s cistoskopom*
 - *laparoskopija: pregled trebušne votline skozi trebušno steno*
6. Bioptična fiksacija vzorcev
 - a) zavre avtolitične procese *
 - b) okvari strukturo
 - c) koagulira celične beljakovine *
7. Eksofoliativna biopsija je
 - a) odvzem odluščenih celic v izločkih in brisu *
 - b) pregled odluščenih celic v izločkih in brisu
8. Biopsija je
 - a) odščip (del tkiva) – *incizijska biopsija* *
 - b) ekscizija (izrez v celoti) *
 - c) resekcija, amputacija (žolčnik, slepič, maternica) *
9. Bezgavko odstranimo z
 - a) odščipom
 - b) ekscizijo *
 - c) incizijo
 - d) punkcijo
10. Odščip je
 - a) incizijska biopsija (laparoskopija, bronhoskopija, gastrokopija) – *del tikva* *
 - b) ekscizijska biopsija
 - c) kiretaža

11. Metoda odščipa obsega
- ekscizijska biopsija (cel del tkiva)
 - incizijska biopsija (delček tkiva) *
 - kiretaža
 - resekcija
12. Značilnosti citoloških preparatov
- ekonomičnost *
 - hitra izdelava preparatov *
 - manjša učinkovitost *
 - hitra diagnoza *
- *pomanjkljivosti: diagnoza manj zanesljiva od histološke*
 - *histološki preparat*
 - o *prednosti: bolj reprezentativen vzorec, bolj zanesljiva diagnoza*
 - o *pomanjkljivosti: dolgotrajnejša izdelava preparata, kasnejša diagnoza*
13. Definiraj
- histološka biopsija: *odvzem, pregled tkivnega vzorca*
 - kriostatski preparat: *svež nefiksiran vzorec naglo zamrznemo v kriostatu, režemo, rezultati v nekaj minutah*
 - fiksacija bioptičnih vzorcev: *kemijski proces, ki zavre avtolitične procese v celicah (njihov razpad) in koagulira celične beljakovine – učvrstitev tkiva*
14. Naštej eno kirurško in dve endoskopski biopsiji.
- *kirurške: resekcija, amputacija, kiretaža, incizijska biopsija, ekscizijska biopsija, aspiracija z debelo iglo*
 - *endoskopske: rektoskopija, laparoskopija, bronhoskopija*
15. Aspiracijska biopsija z debelo iglo je
- biopsiramo kostni mozeg *
 - z debelo iglo odvzem tkivnega vzorca *
 - s tanko iglo odvzem celičnega vzorca *
16. Načini odvzema citološke biopsije
- *eksfoliativna biopsija – odlučene celice v izločkih, brisu*
 - *aspiracijska biopsija s tanko iglo*
17. Adaptacija
- *je reakcija prilagoditve celice na povečane fiziološke zahteve okolja*
 - *atrofija: zmanjšanje tkiv, organov zaradi zmanjšanja prostornine celic, znižanja števila celic*
18. Lokalna atrofija je
- degeneracijska
 - ishemična (cirkulacijska) *
 - kompresijska (tumorji) *
 - inaktivitetna (imobilizacija) *
 - denervacijska (neuropatska)
19. Ali je lahko atrofija fiziološka?
- *da, npr. involucija priželjca po adolescenci, atrofija maternice, dojka po menopavzi*
20. Značilnosti atrofije
- zmanjšano nastajanje celic *
 - znižanje števila celic *
 - reverzibilni proces *

21. Agenezija
- *ni zasnove za organ v embrionalnem razvoju*
22. Definiraj
a) agenezija: *ni zasnove za organ v embrionalnem razvoju*
b) aplazija: *zavrt razvoj organa iz embrionalne zasnove*
c) hipoplazija: *nepravilen, pomanjkljiv razvoj organa*
d) hiperplazija: *povečanje tkiv, organov zaradi povečanja števila celic*
23. Postnatalno se razvije
a) agenezija
b) atrofija *
c) aplazija
d) hipoplazija *
24. Reverzibilna reakcija
- *povratna reakcija, vzpostavitev normalnega stanja po prenehanju delovanja škodljivosti, ki je spremembo izzvala*
25. Metaplazija
- *prilagajanje na neugodne pogoje okolja s spremembo ene vrste zrelih celic v drugo vrsto zrelih celic, ki jih normalno v tkivih ni*
26. Metaplazija je
a) sprememba ene vrste zrelih celic v drugo vrsto zrelih celic *
b) izguba normalno urejenih celic v epitelu
c) sprememba oblike, velikosti celic
27. Koagulacijska nekroza je posledica
- *denaturacije celičnih beljakovin*
- *čvrsta konsistenca, sivobelkasta / sivorumenkasta obarvanost*
- *ishemična nekroza miokarda, ledvic, vranice*
28. Kolikvacijska nekroza je posledica
- *avtolize*
- *razmehčana, kašasta, sivobelkasta masa*
- *infarkt možganov*
29. Senilna atrofija
- *je starostna, spada med patološke vzroke atrofij*
- *pojavi se zaradi*
 o *znižane aktivnosti endokrinih žlez*
 o *trofične motnje zaradi arterioskleroze*
 o *staranja celice*
30. Lokalna atrofija
- *je patološka*
31. Kolikvacijska nekroza
- *steatonekroza maščevja*
- *avtoliza (infarkt)*

32. Kazeozna nekroza
- pri TBC *
 - podtip koagulacijske nekroze *
 - zrničasta sivorumena masa *
33. Obnova pri obsežni nekrozi
- reparacija – nadomeščanje nekrotičnih permanentnih celic z drugimi*
34. Najbolj preprosta obnova
- resolucija (restitutio ad integrum)*
 - regeneracija: popolna obnova, kjer pride do nadomeščanja nekrotičnih (labilnih / stabilnih) celic s celicami iste vrste – stroma mora biti ohranjena*
 - reparacija: obnova parenhimskih celic s tvorbo granulacijskega tkiva, končna faza je brazgotina – po obsežnih nekrozah, lahko posledica kroničnega vnetja z nekrozami in propadlo stromo*
35. Katera atrofija ima te lastnosti?
- znižana aktivnost andokrinih žlez, trofične motnje zaradi arterioskleroze: senilna ali strotna atrofija*
36. Za prekanceroze je značilna
- regeneracija
 - hiperplazija *
 - metaplazija *
 - displazija *
37. Prehod cilindričnega migetalčnega epitelijskega epitelija dihalnih poti v večskladni ploščati epitel
- displazija
 - metaplazija *
 - atrofija
38. Regeneracijski procesi so (prilagoditve)
- regeneracija *
 - metaplazija *
 - displazija *
 - hiperplazija *
39. Regeneracija je
- proces, pri katerem je končno stanje “restitutio ad integrum” *
 - celjenje poškodb z vezivnim tkivom
 - proces obnove odmrlih labilnih celic *
40. Kaj je reparacija
- nadomeščanje odmrlih permanentnih celic z drugimi celicami (celice granulacijskega tkiva), po obsežnih nekrozah, propadu strome*
 - organizacija – tvorba granulacijskega tkiva*
 - cikatrizacija – pretvorba granulacijskega tkiva v brazgotino (cicatrix)*
41. Značilnosti atrofije; ali je lahko fiziološka?
- je zmanjšanje tkiv, organov zaradi zmanjšanja prostornine celic ali zmanjšanja števila celic*
 - je reverzibilni proces*
 - lahko je fiziološka (in patološka) – thymus, uterus, mammae*

42. Displazija je
- preobrazba ene vrste celic v drugo vrsto celic
 - sprememba velikosti jeder celic *
 - sprememba oblike jeder celic *
43. Displazija je
- izguba normalne urejenosti celic v epitelih
 - sprememba velikosti in oblike celic
 - pojav številčnejših celic v delitvi
 - spremenjena kvaliteta, razporejenost celic
 - reverzibilni proces, proliferacija
44. Vakuolarna degeneracija je
- kopičenje vode v celici *
 - kopičenje beljakovin v celici
 - koščenje maščob v celici
45. Usoda nekroze
- organizacijska
 - resolucijska *
 - psevdociste
46. Visokoprizmatški epitel se spremeni v večskladni ploščati
- metaplazija
 - displazija
 - neoplazija *
47. Ishemična nekroza je pri koagulacijski nekrozi
- infarkt miokarda, ledvic, vranice
48. Ishemična nekroza je pri kolikvacijski nekrozi
- infarkt možganov
49. Najpogostejša lokacija displazije
- maternični vrat *
 - žolčnik *
 - ustna votlina *
50. Nabiranje vode v celici je
- hidropična degeneracija *
 - edem
 - hidropična vakuola
51. Maščobna degeneracija je
- kopičenje maščob v lipocitih (ekstracelularno) *
 - kopičenje maščob v parenhimskih celicah (intracelularno), npr. jetra *
52. Pri maščobni degeneracijah se kopičijo maščobe v
- parenhimskih celicah *
 - medceličnini *
 - jedru
- lokalno: lipomatoza
 - splošno: obesitas

53. Definiraj
- steatonekroza: *nekroza maščevja*
 - hialino kapljična degeneracija: *kopčenje beljakovin v celicah ledvičnih tubulov, je revrzibilna reakcija – intracelularno*
 - hialnoza: *kopičenje beljakovin v stenah arterij in arteriol v ledvicah – ekstracelularno*
54. Hialinoza je kopičenje beljakovin v
- epitelu tubulov ledvic
 - stenah arterij, arteriol v ledvicah *
 - brazgotinah *
55. Kopičenje beljakovin v brazgotini je
- hialino kapljična degeneracija
 - hialinoza ekstracelularno *
56. Hialino kapljična degeneracija
- *je okvara ledvičnih glomerulov zaradi proteinurije; beljakovine se resorbirajo v epitelnih celicah ledvičnih kanalčkov, zato pride do povečane količine beljakovin v celicah v obliki hialinih kapljic*
57. Kopičenje kapljic hialina
- v starih brazgotinah *
 - hialinoza *
58. Kaj povzroči, da se normalni organ zmanjša?
- *hipoplazija*
59. Definiraj
- obesitas: *prekomerna rejenost*
 - parenhimatozna degeneracija: *nenormalno kopičenje različnih snovi v normalnih celicah, je intracelularni proces*
60. Poškodbe citoplazme (spremembe citoplazme pri nekrozah) so
- *piknoliza – zgostitev jedra*
 - *karioreksa – razpad jedra*
 - *karioliza – izginotje jedra*
61. Definiraj
- eozinofilija:
 - eozin se veže na citoplazmo (normalno)*
 - če se ga veže preveč, je citoplazma živo rdeča*
 - je sprememba citoplazme pri nekrozi*
62. Značilnosti koagulacijske nekroze
- denaturacija celičnih beljakovin *
 - sivobelkasta / rumenkasta nekroza *
 - ishemična nekroza miokarda, ledvic, vranice *
63. Koagulacijska nekroza
- se razvije po možganskem infarktu
 - se zmehča in utekočini
 - je posledica denaturacije celičnih beljakovin *

64. Definiraj
- a) koagulacijska nekroza
 - o *je posledica denaturacije celičnih beljakovin*
 - o *sivobelkasta / rumenkasta obarvanost*
 - o *ishemična nekroza miokarda, ledvic, vranice*
 - b) kolikvacijska nekroza
 - o *prevladuje avtoliza, encimski razkroj*
 - o *kašasto utekočinjena belkasta masa*
 - o *infarkt možganov, ascendentna gnojna vnetja*

65. Definiraj
- steatonekroza
 - o *nekroza maščobnega tkiva*

66. Usoda nekroze
- a) *rezolucija **
 - b) *organizacija*

67. Vsebina cist je
- *čista serozna tekočina*
 - *loj*
 - *sluz*
 - *roževina*

68. Stroma je
- a) *vezivo, različna vlakna, ogrodje parenhima **
 - b) *maligne celice*
 - c) *parenhim*

69. Značilnosti slabo diferenciranega tumorja
- *komajda podobni normalnemu tkivu*
 - *maligni tumorji*
 - *hitrejša rast*
 - *večja nagnjenost k metastaziranju*
 - *večji odziv na RT in KT*

70. Virus, ki povzroča raka na materničnem vratu je
- a) *HTLV (ceična levkemija)*
 - b) *Papiloma virus **
 - c) *Ebstein-Barrov virus (infekcijska mononukleoza)*

71. Ekspanzivna rast je značilna za
- a) *lipom **
 - b) *adenom **

72. Ekspanzivna rast malignega tumorja je značilna za
- a) *lipomo **
 - b) *adenomo **

73. Benigni tumorji nimajo
- a) *strome*
 - b) *parenhima*
 - *imajo*

74. Kaj sestavlja parenhim tumorja?
a) neoplastične celice *
b) zdrave celice
75. Adenom je
a) epitelni *
b) maligni
c) benigni *
d) mezenhimski
76. Leiomyosarkoma je
a) iz gladke mišičnine *
b) pogost v maternici *
77. Parenhim določa
a) biopotencial tumorja *
b) ogrodje tumorja
c) novotvorbe tumorja
78. Sarkomi mezenhimskega porekla
a) fibrosarkom *
b) liposom
c) leimiosa
d) rabdomiosarkom *
e) hondrosarkom *
79. Naštej maligne karcinome epiteljskega izvora
- skvamozni (*planocelularni*) – skvamozni epitel: koža, ustna votlina, požiralnik, maternični vrat, bronhiji
- adenokarcinom – žlezni epitel: prebavila, dojke, endometrij, ledvice
- tranziciocelularni (*prehodnocelični*) – prehodni epitel: sečila
80. Kje se najpogostje formira planocelularni skvamozni karcinom?
- koža
- ustna votlina
- požiralnik
- maternični vrat
- bronhiji
81. Planocelularni karcinom zajema
a) kožo *
b) dojke
c) sečila
d) ustno votlino *
e) požiralnik *
f) bronhije *
g) maternični vrat *
82. Adenokarcinom
a) maligni tumor iz žleznega epitela oz. ponoreje *
b) žlezna struktura *
c) nikoli ne metastazira hematogeno

83. Značilnosti malignih tumorjev so
- *hitra rast*
 - *način rasti (infiltrativno / invazivno)*
 - *metastaziranje*
 - *slabo diferencirani*
84. Infiltrativna rast je značilna za
- a) *benigne epitelne tumorje*
 - b) *benigne mezenhimske tumorje*
 - c) *karcinome **
85. Rak pod 15. letom je
- *rabdomiosarkom*
 - *tu. CŽS*
 - *ac. levekemija*
 - *retinoblastom*
86. Sarkome mezenhimskega porekla delimo na
- *fibrosarkom – vezivo*
 - *liposarkom – maščevje*
 - *leiomiosarkom – gladko mišičje*
 - *rabdomiosarkom – progasto mišičje*
 - *hondrosarkom – hrustanec*
 - *osteosarkom – kosti*
87. Med preneoplastične lezije sodijo
- *adenom širokega črevesja*
 - *displazija epitela*
 - *hiperplazija sečnega mehurja*
88. Karcinomi so
- *skvamozni / planocelularni*
 - *žlezni*
 - *prehodnocelični / tranziciocelularni*
89. Značilnosti karcinoma
- *metastaziranje*
 - *prevlada vplivov okolja nad dednostjo*
 - *naraščanje incidence po 55. letu starosti*
 - *moški – pljučni rak*
 - *ženske – rak dojke*
90. Infiltrativna rast je značilna za
- *karcinome*
91. Prehodnocelični / tranziciocelularni karcinom
- *nastane iz prehodnega epitela sečil*
92. Parenhim tumorja
- *določa ime tumorja*
 - *določa biološki naravni potencial novotvorbe*
 - *sestavljajo ga neoplastične celice*

93. Netumorske reakcije
- prilagoditev (*adaptacija*) celice
 - poškodba (*degeneracija*) celice
 - smrt (*nekroza*) celice
94. Kaj sestavlja stromo pri tumorjih
- normalno vezivo, žile, različna vlakna
 - predstavlja ogrodje parenhima (*neoplastične celice*)
 - oskrbuje parenhim s krvjo
95. Kdaj najpogosteje nastane plazmocitom
- rak kostnega mozga je najpogostejši v starosti
96. Reverzibilna okvara celice nastane v pogojih
- blagega stresa *
 - zmerno intenzivnega stresa *
 - hudega stresa
97. Vpliv celice na stres, adaptacija, reverzibilna reakcija
- celica zavzame spremenjeno, a stabilno, ravnotežje
 - ostane zdrava navkljub kontinuiranemu delovanju fiziološkega patogenega agensa
98. Maligni karcinom epitela sečil je
- tranziciodelularni karcinom
99. Preneoplastične reakcije, prekanceroza
- metaplazija
 - displazija
 - hiperplazija
100. Sinonim skvamozni
- planocelularni
 - večskladni ploščati
101. Deficit, pomanjkanje balastnih snovi povzroči
- raka debelega črevesja
102. Organ pri aktivni hiperemiji je
- topel *
 - mrzel
 - skrčen
103. Znaki aktivne hiperemije
- nabrekel organ
 - organ svetlo rdeče barve
 - topel organ
104. Aktivna hiperemija se razvije / nastopi
- akutno *
 - kronično
105. Pasivna hiperemija se razvije / nastopi
- akutno *
 - kronično *

106. Pasivna hiperemija
- je lahko posledica venske tromboze, pritiska tumorja *
 - je pogosto povezana z nastankom tumorja
 - naredi organe tople, živo rdeče
107. Organ pri aktivni hiperemiji je
- topel *
 - blago rdeč *
 - nabrekli *
108. Pasivna hiperemija
- je lahko posledica venske tromboze *
 - je pogosto povezana z nastankom edema
109. Kako drugače rečemo aktivni hiperemiji
- hiperemija arteriolis, congestio*
110. Benigni tumor
- raste ekspanzivno*
 - povezan z vezivno ovojnico*
 - počasna rast*
 - dobro diferenciran*
 - ne metastazira*
111. Kako odstranimo materino zanmenje?
- z ekscizijo*
112. Haemorrhagia per rhexin
- prekinitev normalne kontinuitete žile, srca*
 - mehanične poškodbe (npr. urez)*
 - zaradi patoloških procesov, ki zajemajo dele obtočil (arterioskleroza, TBC, lues, srčni infarkt)*
113. Haemorrhagia per diabrosin je krvavitev iz
- vrezne rane
 - želodčnega čira *
 - pri nevrolabilnih osebah v ekstatičnih stanjih
114. Definiraj
- haemorrhagia per rhexin: *prekinitev normalne kontinuitet žile, srca – mehanične poškodbe (urez), patološki procesi, ki zajemajo dele obtočil (prirojene anomalije arterijske stene, arterioskleroza, TBC, lues, srčni infarkt)*
 - haemorrhagia per diabrosin: *prekinitev normalne kontinuitet dela obtočil zaradi patoloških procesov izven obtočil (npr. čir)*
 - haemorrhagia per diapedeisn: *pasivno iztekanje eritrocitov iz kapilar (eritrodiapedeza) zaradi visokega hidrostatsega tlaka ali močno razširjenih kapilarnih por – nevrolabilne osebe v ekstatičnih stanjih, pikčaste krvavitve (ekhimoze) po sluznicah in seroznih membranah pri zaduštvu (hipoksija), pri hudih vnetjih (hemoragični eksudat)*

115. Definiraj

- a) haematoperitoneum: krvavitev v trebušno votlino (*haematoscos*)
- b) haematothorax: krvavitev v prsno votlino
- c) haematopericardeum: krvavitev v osrčnik (*tamponadae cordis*)
- d) haematonephros: krvavitev v ledvični meh (*pielon*)
- e) haematosalpinx: krvavitev v jajcevod
- f) haematometra: krvavitev v maternico
- g) haematocolpos: krvavitev v vagino
- h) haemarthron: krvavitev v sklep
- i) haematocephalus internus: krvavitev v možganske prekate
- j) haematocephalus externus: krvavitev v možganske ovojnice – subarahnoidalna (med *pia materis in arahnoido*), subduralna (med *arahnoidelo in duro*), epiduralna (med *obema lisotma dure*)

116. Definiraj:

- a) haematoma: lokalizirana krvavitev v tkivo
- b) petechiae: pikčaste krvavitve po koži
- c) ecchymoses: pikčaste krvavitve po sluznicah in seroznih membranah (*plevra, peritonej, perikard*)
- d) epistaxis: krvavitev iz nosu
- e) haematoptoe: krvavitev iz dihal (*izkašljevanje krvi*)
- f) haematemesis: krvavitev iz želodca in požirnilnika (*bruhanje temne, črnikaste krvi*)
- g) melaena: krvavitev iz zgornjga dela prebavnega trakta (*izločanje smolasto-črnikaste vsebine skozi anus*)
- h) menorrhagia: pojačana ali podlajšana menstrualna krvavitev
- i) metrorrhagia: krvavitev iz rodir brez povezave z menstruacijo (*lahko tudi po menopavzi*)
- j) menarche: prva menstrualna krvavitev
- k) haematuria: krvavitev iz sečil

117. Napiši, kaj je

- a) pojačana, podlajšana menstrualna krvavitev: *menorrhagia*
- b) krvavitev iz rodir brez povezave z menstruacijo: *metrorrhagia*
- c) prva menstrualna krvavitev: *menarche*

118. Napiši, kaj je

- a) krvavitev po sluznici in seroznih membranah: *ecchymoses*
- b) podkožna krvavitev: *haematoma*
- c) pikčaste krvavitve po koži: *petechiae*

119. Cikatrizacija je

- *pretvorba granulacijskega tkiva v brazgotino (cicatrix)*
- *proces postopnega izginevanja elementov granulacijskega tkiva (organizacija) in tvorba kolagenskih vlaken*

120. Definiraj

- *šok: je posledica zmanjšane perfuzije (prekrvljenosti) tkiv pod nivo, potreben za zadovoljevanje njihovih metabolnih potreb*

121. Nevrogeni šok

- a) normalna količina krvi in povečana prostornina cirkulatornega sistema *
- b) po hudih krvavitvah po znatni izgubi telesne vode
- c) nič od navedenega

122. Zakaj nastane kardiogeni šok?
- *po infarktu miokarda, nenadni motnji srčnega ritma*
 - *akutna zmanjšana kontraktilna sposobnost miokarda – okvara srca kot tlačilke – zmanjšan minutni volumen krvi – neustrezna perfuzija tkiv – hipoksija – šok*
123. Zakaj nastane hipovolemni šok?
- *huda krvavitev, znatna izguba telesne vode (bruhanje, driska, opekline)*
 - *hipovolemija (zmanjšana prostornina krvi) – padec krvnega tlaka – zmanjšan priliv krvi v desno srce – zmanjšan minutni volumen...*
124. Zakaj nastane septični šok?
- *infekcija z Gram negativnimi bakterijami (endotoksični šok)*
 - *infekcija z Gram pozitivnimi bakterijami (pneumokoki, streptokoki)*
 - *plinska gangrena*
125. Napredujuči šok
- ireverzibilno stanje **
 - reverzibilno stanje (pogojno) **
126. Za trombozo je značilno
- da pomeni posmrtno strjevanje krvi*
 - da lahko nastopi samo v arterijah*
 - da zaradi nje lahko pride do infarkta tkiva **
127. Faktorji, ki pogojujejo trombozo
- *poškodbe endotela*
 - *spremembe toka krvi (staza, vrtinčasti tokovi)*
 - *spremembe v sestavi krvi*
128. Endogeni toksični dejavniki iz in glavni dejavniki poškodbe endotela pri trombozezi
- ateroskleroza **
 - vnetja*
 - poškodbe zaradi hipertenzije, kajenja*
129. Definiraj
- *Wirchowov trias: poškodba endotela, spremembe toka krvi, spremembe sestave krvi (dejavniki, ki pozročajo zaživiljenjsko strjevanje krvi – trombogenezo)*
130. Nastanek belega trombusa povzročijo
- *stik trombocitov s kolagenskimi vlakni (npr. pri poki ateroma ali)*
 - *koagulacija s tvorbo fibrina*
 - *konglutinacija – medsebojno lepljenje trombocitov*
131. Značilnosti konglutinacijskega (belega) trombusa
- *lepljenje trombocitov ob žilno steno (npr. za venskimi zaklopkami)*
 - *koagulacija s tvorbo fibrina*
 - *separacija trombocitov*
132. Konglutinacijski (beli) trombus
- *aktivacija koagulacija s tvorbo fibrina*
 - *konglutinacija*
 - *separacija trombocitov*
 - *najpogostejši v arterijskem delu cirkulacije*

133. Definiraj
- embolija: *prenos tuje snovi iz enega dela obtoka v drug del, kjer zamaši lumen – prekinitev krvnega obtoka*
134. Arterijska embolija povzroči defekt v
- a) ledvicah, vranici, CŽS, mezenteriju *
 - b) možganih *
 - c) pljučih
135. Najpogostejša embolija je
- a) trombembolija *
 - b) maščobna embolija
 - c) amnijska embolija
 - d) zračna embolija
136. Faktorji, ki pospešujejo trombozo
- Virchowov trias
 - vnetje
 - ateroskleroza
 - povišan RR
 - kajenje
137. Glavni dejavniki poškodb endotela pri trombogenezii
- ateroskleroza
 - vnetja (flebitis, artritis)
 - hipertenzija, kajenje, poškodbe
138. Parietalni trombus je
- *prisoten v srcu*
139. Vrste embolij po agregatnem stanju
- a) trdno: *trombembolija*
 - b) tekoče: *maščobna embolija, amnijska embolija*
 - c) plinasto: *zračna embolija*
140. Ishemija
- *neustrezna oskrba tkiv s krvjo*
 - *povzroča hipoksijo*
 - *nezadostna oskrba tkiv s hranili*
 - *nezadostna odstranitev škodljivih metabolitov*
141. Vzroki ishemije
- *srčno popuščanje – znižan minutni volumen – ishemija perifernih tkiv – periferna cianoza*
 - *lokalni vzroki (ateroskleroza, tromboza, embolija, spazmi, vaskulitis)*
142. Definiraj
- infarkt
 - o *omejena (lokalna) ishemična nekroza organa / tkiva*
 - o *posledica nenadne popolne okluzije (zamašitve) arterij (99 %) ali venske drenaže*
143. Anemični (beli) infarkt nastane v
- *možganih*
 - *miokardu*
 - *ledvici*

- vranici
144. Hemoragični (rdeči) infarkt nastane v
- črevesju
 - pljučih
145. Kje se pojavi infarkt možganov?
- v predelu, kjer pride do okluzije arterije
146. Kje pride do možganske nekroze po možganskem infaktu?
- v predelu možganov, ki ni zadosti prekrvljen, pride do kolikvacijske nekroze
 - v miokardu, ledvicah, vranici pride do koagulacijske nekroze
147. Definiraj
- edem
 - o prekomerno kopičenje tekočin v medceličnem prostoru in telesnih votlinah
 - zvišanje hidrostatskega tlaka (zvišan venski tlak)
 - znižanje osmotskega tlaka plazme (hipoproteinemija)
 - retenca natrija (in vode) v organizmu (odpoved ledvične funkcije, srčno popuščanje)
 - oviran pretok limfe
148. Transudat pomeni
- a) več beljakovin
 - b) manj globulina
 - c) transudacija – retrogradni tlak *
- transudacija – filtracija tekočine v medcelični prostor ali telesno votlino, vsebuje manj beljakovin, več globulinov in encime
149. Vzroki edema so
- a) znižan hidrostatski tlak
 - b) zmanjšan osmotski tlak *
 - c) moten limfni obtok *
150. Edem nastane zaradi
- a) znižanega koloidno-osmotskega tlaka *
 - b) znižanega hidrostatskega tlaka krvne plazme
 - c) proteinurije
 - d) povišanega hidrostatskega tlaka v venah *
 - e) retenca natrija *
 - f) motnje limfne drenaže *
151. Definiraj
- anasarka: splošni edem
 - ascites: nabiranje tekočine v trebušni votlini
 - hydrocephalus internus: nabiranje tekočine v možganskih prekatih
 - hydrocephalus externus: nabiranje tekočine v subarahnoidalnem prostoru
 - hydropericardium: nabiranje tekočine v osrčniku
 - hydrothorax: nabiranje tekočine v prsni votlini
 - pljučni edem: nabiranje tekočine v pljučnih mešičkih
 - hydrocoele: nabiranje tekočine med ovojnicami testisa
152. Pri možganskih edemih se tekočina nabira v
- možganskih votlinah
 - med možganskimi ovojnicami
 - v možganovini

153. Hydrocehalus internus je kopičenje tekočine v
- intermeningealnem prostoru
 - možganovini
 - možganskih prekatih *
154. Vrste infarktov:
- anemični (beli): minimalna krvavitev v infarcirano področje, nekroza sivobelkaste barve – miokard, možgani (nepravilna oblika), ledvice (trikotna oblika), vranica*
 - hemoragični (rdeči): kjer dvojni obtok, v nekrotični predel vdre kri iz okolnega ohranjenega dela – pljuča, črevesje*
155. Usoda infarkta
- gangrena (hemoragični infarkt črevesja, gangrena stopala)*
 - organizacija – cikatrizacija (infarkt miokarda)*
 - utekočinjenje nekroze – tvorba psevdociste (možganski infarkt)*
156. Navedi tri vrste eksudatov
- serozni*
 - fibrinozni*
 - kataralni*
 - hemoragični*
 - gnojni*
157. Kaj je nabiranje vode v celici
- hidropična degeneracija*
 - vakuolarna degeneracija*
158. Splošni edem je
- pri srčnem popuščanju, hipoproteinemiji*
159. Definiraj
- ventje (inflammatio): kompleksna reakcija vitalnega vaskulariziranega tkiva na lokalno poškodbo*
160. Akutno vnetje
- je večinoma eksudativno *
 - se lahko povsem pozdravi *
 - je večinoma produktivno (kronično, proliferativno)
161. Znaki vnetja
- rubor – rdečina (aktivna hiperemija)*
 - calor – toplota (aktivna hiperemija)*
 - tumor – oteklina (eksudacija)*
 - dolor - bolečina*
 - functio laesa – moteno delovanje*
162. Faze akutnega vnetja:
- vazodilatacija *
 - eksudacija *
 - fagocitoza *
 - razvoj akutnega vnetja

163. Za akutno vnetje je značilno
- *nevtrofilni granulociti*
 - *levkociti*
 - *monociti*
164. Za akutno vnetje je značilno
- *vazodilatacija in aktivna hiperemija*
 - *eksudacija*
 - *nevtrofilni granulociti*
 - *faze akutnega vnetnega odziva*
 - o *vazodilatacija*
 - o *aktivna hiperemija*
 - o *pvečana propustnost kapilarnih por*
 - o *eksudacija tekočine in beljakovin v vnetišče*
 - o *marginacija in emigracija nevtrofilcev, nato monocitov (makrofagov)*
 - o *fagocitoza*
165. Za kronično vnetje je značilno
- vazodilatacija in aktivna hiperemija*
 - eksudacija*
 - proliferacija **
166. Za kronično vnetje je značilno
- proliferacija tkiva **
 - eksudacija*
 - alteracija*
167. Kronično vnetje spremljajo
- makrofagi **
 - nevtrofilni granulociti*
 - limfociti **
 - plazmatke **
 - eksudacija*
168. Značilnosti kroničnega vnetja
- *makrofagi, limfociti, plazmatke*
 - *proliferacija tkiv*
 - *ni odziva mikrocirkulacije, eksudacije*
 - *ni nevtrofilcev*
169. Alteracijsko (destrukcijsko) vnetje je
- psevdomembranozno **
 - serozno*
 - kataralno*
 - ulcerozno **
 - nekrozantno **
170. Definiraj
- *destrukcijsko vnetje: alteracijsko vnetje*
 - o *nekrotantno (akutni fulminantni virusni hepatitis z masivno nekrozo jeter)*
 - o *ulcerozno (peptični ulkus želodca, dvanajstnika)*
 - o *psevdomembranozno – psevdomembrana (davica, griža)*

171. Eksudacijsko vnetje je
- serozno
 - fibrinozno
 - kataralno vnetje
 - hemoragično vnetje
 - gnojno (purulentno, supurativno) vnetje
172. Za kataralno vnetje je značilno
- povečana tvorba sluzi
 - respiratorna sluznica
 - je eksudativno vnetje
173. V gnojnem vnetju se nahajajo
- piogene bakterije
 - nekortični in vitalni granulociti
174. Gnojnemu vnetju drugače lahko rečemo še
- purulentno *
 - supurativno *
 - supurulentno
 - kataralno
175. Definiraj
- absces (abscessus): lokalizirano gnojno vnetje v tkivih / organih (jetra, podkožje, možgani, pljuča), sestavina gnoja je tudi kolikvacijska nekroza
 - empiem (empyema): gnojno vnetje telesnih votlin (prsna votlina) / votlih organov (žolčnik)
 - flegmona (phlegmone): difuzno gnojno prežemanje tkiv (slepič, podkožje)
176. Za proliferacijsko vnetje je značilno
- kronični potek *
 - obnova z regeneracijo
 - v vnetišču je veliko mastocitov in makrofagov
177. Proliferacijsko (produktivno) vnetje je
- negrulacijsko kronično vnetje *
 - tvorba granulacijskega tkiva *
 - granulacijsko kronično vnetje *
178. Definiraj
- proliferantno vnetje: produktivno vnetje – kronično negranulomsko ali granulomsko vnetje
 - limfadenitis: vnetje bezgavk
 - balantitis: vnetje glavnice penisa
 - salpingitis: vnetje jajcevodov
179. V središču vnetja se nahajajo
- monociti (makrofagi) *
 - levkociti
 - nevtrofilni granulociti (mikrofagi) *
180. Celice TBC vnetja so
- granulacijske
 - epiteloidne
 - celice velikanke z več jedri

181. Kam spada kataralno vnetje (pospešeno izločanje sluzi)?
- *med eksudativna vnetja*
182. Sestavine gnoja
- *piogene bakterija*
 - *propadli granulociti*
 - *nekrotične celice*
 - *lavkociti*
 - *beljakovine*
 - *razpadle celice*
 - *gosta, motna, belkasto-rumenkasta ali rumeno-zelena tekočina*
183. Kataralno vnetje
- *je povečana sekrecija sluzi respiratorne sluznice zgornjih dihal*
 - *spada med eksudativna vnetja*
184. Empiem je
- *gnojno vnetje telesnih votlin ali votlih organov*
185. Kaj je flegmona
- *difuzno gnojno prežemanje tkiv*
186. Granulacijsko tkivo nastane v
- *vnetnih celicah*
 - *v procesu organizacije*
 - *tvorijo ga fibroblasti*
 - *makroskopsko izgled divjega mesa*
187. Pri katerem vnetju je povečano izločanje sluzi?
- *pri kataralnem vnetju*
188. Gnojnemu vnetju drugače lahko rečemo še
- *purulentno, supurativno*
189. Pasivna eksudacija (pri akutnem vnetju)
- *povišan hidrostatski tlak v kapilarah vnetišča*
 - *povišana permeabilnost kapilar*
 - *filtracija tekočine z beljakovinami (albumini, fibrinogen) iz kapilar v ekstracelularni prostor – vnetni edem, pomen je redčenje oz. nevtralizacija toksinov in zamejitev vnetnega procesa (fibrin)*
190. Granulomsko vnetje
- *granulom*
 - *skupek epitelioidnih celic (modificirani makrofagi)*
 - *večjedrne velikanke*
 - *periferno pas limfocitov*
 - *z / brez centralne nekroze (kazeozna nekroza)*
 - *TBC, lues, lepra, vnetna reakcija proti tujkom*
191. Kakšno vnetje je davica
- *pseudomembranozno – spada med alteracijska (destrukcijska)*
192. Septikopiemija

- *metastatsko širjenje gnojnega vnetja*
193. Vrsta, način obnove je odvisen
- *vsrte vnetne reakcije*
 - *obsega nekroze, ki nastane med vnetjem*
 - *delitvene sposobnosti poškodovanih celic v vnetišču*
194. Značilnosti akutnega vnetja
- a) *infiltracija tkiva*
 - b) *eksudacija **
 - c) *proliferacija*
195. Gnojna vnetja
- *absces*
 - *empiem*
 - *flegmona*
196. Labilne celice so
- a) *jetrne celice*
 - b) *želodčne celice*
 - c) *prebavne celice*
 - d) *celice limfatičnih organov **
197. Reparacija je
- *po obsežnih nekrozah*
 - *obnova odmrlih parenhimskih celic s tvorbo granulacijskega tkiva*
 - *končna faza je brazgotina*
198. Definiraj
- a) *biološka smrt: prava smrt, konec življenja osebnosti (organizma)*
 - b) *navidezna smrt: zmanjšanje dihanja in srčne akcije pod prag detekcije z navadnimi sredstvi*
 - c) *klinična smrt: prenehanje dihanja in srčne akcije (EKG), reverzibilno stanje (6 – 10 minut po prenehanju delovanja vitalnih funkcij)*
 - d) *sinkopa: prenehanje srčne akcije*
199. Znaki smrti so
- *synocopa: prenehanje srčne akcije*
 - *asphyxia: prenehanje dihanja*
 - *areflexia: ugasla živčna vzdražnost*
 - *coma: globoka nezavest*
 - *mrliški videz: bledica kože in sluznic, upadlost obarza*
200. Znaki smrti so
- a) *globoka nezavest (koma) **
 - b) *bledica kože, sluznic (mrliški videz) **
 - c) *kurja polt (cutis anserina) – okorelost*
201. Znaki smrti so
- a) *mrliške lise*
 - b) *purifikacija*
 - c) *nobena od navedenih **
202. Zgodnje mrliške spremembe so
- a) *sušenje trupla (exicatio) **
 - b) *mumifikacija*

- c) mrliške lise (livores mortis) *
203. Zgodnje mrliške spremembe
- algor mortis: ohladitev trupla
 - livores mortis: mrliške lise
 - rigor mortis: mrliška okorelost
 - exicatio: sušenje trupla
204. Kasne mrliške spremembe so
- *putrefactio*: gnitje
 - *maceratio*: razpadanje trupla
 - *mumifikacija*: izsušeno balzamirano truplo
 - *saponifikacija* podkožnega maščevja (tvorba mrliškega voska)
 - *trohnenje*
205. Ohlajanje trupla je pospešeno
- a) pri mršavem truplu *
 - b) pri rejenem truplu
 - c) pri zvišani temperaturi okolja
206. Ohlajevanje trupla je odvisno od
- a) ustrezne temperature *
 - b) telesne teže *
 - c) ničesar od naštetega
207. Definiraj
- a) ohladitev: *zgodnja mrliška sprememba, izenačitev temperature trupla s temperaturo okolja (pri 20° C 1° C na uro), hitrost ohlajanja je odvisna od temperature okolja in telesne teže*
 - b) sekundarna mrliška ohlapnost: *zgodnja mrliška sprememba, razvije se po 24 urah, po descendntnem tipu*
208. Mrliška okorelost nastane čez
- a) 2 – 4 ure *
 - b) 4 – 6 ur
 - c) 2 – 6 ur
209. Kataleptična okorelost nastane
- a) po 24 urah
 - b) takoj po smrti *
 - c) 2 – 4 ure po smrti
210. Cutis anserina (kurja polt) je
- a) zgodnja mrliška sprememba *
 - b) posebna oblika okorelosti z okorevanjem glavnih mišic
211. Kasne mrliške spremembe
- a) gnitje (*putrefactio*) *
 - b) sušenje trupla (*exicatio*)
 - c) zmeščanje trupla (*maceratio*) *
 - d) mrliške lise (*livores mortis*)
 - e) izsušeno balzamirano truplo (*mumificatio*) *
 - f) tvorba mrliškega voska (*saponificatio*) *
 - g) trohnenje *

212. Definiraj
- maceracija
 - o razpadanje trupla brez sodelovanja saprofitnih bakterij
 - o truplo ploda, ki je odmrlo v maternici (12 – 24 ur po intrauterini smrti)
 - o luščenje povrhnjice v zaplatah, umazano rdečkasta koža, razrahljani sklepi, razmehčani parenhimski organi
213. Reverzibilne smrti:
- klinična smrt
 - navidezna smrt
214. Znaki klinične smrti
- prenehanje dihanja
 - prenehanje srčne akcije
215. Mrliške lise se pojavljajo
- po 1 – 2 urah
 - navadno na spodnji strani trupla
 - so sivo-modre ali sivo-vijolične barve
 - nastanejo po prenehanju delovanja srca in s tem cirkulacije
216. Ohlajanje trupla pri 20° C
- 1°C na uro
217. Vezava Ag in IgE (tip I) nastane pri
- a) zavrnitveni reakciji presdka
 - b) čebeljem piku (anafilaktični šok) *
 - c) nobenem od navedenih
218. Definiraj
- vezava Ag z At: tip III preobčutljivostne reakcije, tvorba kompleksa – aktivacija komplemента (kemotaksa) – kopičenje levkocitov – sproščanje lizosomskih encimov iz levkocitov – okvara tkiva (nekroza)
219. Definiraj
- a) izotransplantat: transplantat od genetsko enakega dvojčka, ni zavrnitvene reakcije
 - b) altrottransplantat: transplantat od genetsko različnega dajalca iste vrste
 - c) avtotransplantat: presaditev tkiva z enega dela telesa na drug del telesa pri isti osebi
 - d) ksenotransplantat: transplantat od dajalca druge vrste
220. Klinična slika zavrnitvenih reakcij
- hiperakutna – nekaj minut
 - akutna – dnevi, meseci
 - kronična – več mesecev, let
221. Problemi transplantacije
- zavrnitvena reakcija
 - imunsko neskladje
 - mehanizem celične in humoralne imunosti

222. Bolezni preobčutljivosti

- tip I mehanizem
 - o vezava antigena (alergena) z IgE (reaginom)
 - o sproščanje vazokativnih snovi (npr. histamin) – vpliv na žile (hiperemija, edem), vpliv na gladko muskulaturo (sazpmi)
 - o lokalizirana reakcija: akutni dermatitis (ekcem kože), seneni nahod, bronhialna astma
 - o sistemska reakcija: anafilaktični šok (npr. pri penicilinu, čebeljem piku)
- tip II mehanizem
 - o vezava protiteles IgG in IgM na antigene (npr. krvnih) celic
 - o povečana občutljivost celic na fagocitozo (opsonizacija) – fagocitoza; razpad (lysis) celic zaradi delovanja aktiviranega komplementa
 - o transfuzijske reakcije: reakcija med antigeni eritrocitov nekompatibilnega dajalca in protiteles v serumu prejemnika
 - o erythroblastosis fetalis: antigensko neskladje med materjo in plodom, IgG, ki prehajajo preko placente uničujejo plodove eritrocite
- tip III mehanizem
 - o tvorba kompleksa v antigen – protitelo
 - o aktivacija komplementa (kemotaksa) – kopičenje levkocitov – sproščanje lizosomskih encimov iz levkocitov – okvara tkiva (nekroza)
 - o lokalna okvara: na mestu vdora antigenov v telo (najpogosteje koža) – t.i. Arthusova reakcija
 - o sistemska reakcija: serumska bolezen, je rezultat tujega seruma (npr. konjskega antitetaničnega seruma)
- tip IV mehanizem
 - o aktivacija celične imunosti (T-limfociti)
 - o reakcija zapoznele preobčutljivosti s sekrecijo limfokinov – aktivacija makrofagov (in / ali) direktno citolitično delovanje T-limfocitov – okvara tkiva
 - o imunske reakcije na intracelularne mikroorganizme (mikobakterije TBC, virusi, glivice, protoza)
 - o reakcije zavrnitve presadka
 - o imunske reakcije proti tumorjem

223. Bolezni preobčutljivosti so

- transfuzijske reakcije
- anafilaktični šok

224. Katere so alergične reakcije, ki spadajo v tip I?

- seneni nahod
- akutni dermatitis
- bronhialna astma
- anafilaktični šok

225. Zavrnitvene reakcije vzbujata

- ksenotransplantat: presadek dajalca druge vrste
- alterotransplantat: presadek genetsko različnega dajalca iste vrste

226. Bolezni slabše imunosti

- prirojene: hipoplazija priželjca (Di Georgijev sindrom) – okvara celične imunosti
- pridobljene: huda podhranjenost, hude infekcije, maligni limfomi (Hdginova bolezen) – tumorji imunskega sistema, sladkorna bolezen, imunosupresivna sredstva, infekcija s HIV

227. AIDS

- *infekcija T 4-limfocitov s HIV*
- *prizadeta je celična imunost*
- *posledice: oportunistične infekcije (pljuča, možgani, prebavila, drugi organi – gljivice, mikobakterije, citomegalovirusi, toksoplazmoza, pneumocystis carinii), Kaposi-jev sindrom kože (kasneje razširi na bezgavke, prebavila), maligni limfomi v možganih*

228. Vezava Ag z At

- *aktivacija komplemeta*
- *kopičenje levkocitov*
- *sproščanje lizosomskih encimov iz levkocitov*
- *nekroza*

229. Vezava Ag z reaginom

- *sproščanje vazoaktivnih aminov (npr. histamin)*
- *vpliv na žile (hiperemija, edem), vpliv na gladko muskulaturo (spazmi)*

230. Bolezni, ki so posledica staranja, so

- *siva mrena*
- *motnje sluha*
- *osteoporoza*
- *hiperplazija prostate*

231. Bolezni, ki so pogostejše v starosti, so

- *ateroskleroza (srčni, možganski infarkt)*
- *hipertenzija*
- *sladkorna bolezen*
- *rak dojke, kože, širokega črevesja*
- *plazmocitom (rak kostnega mozga)*

232. Mutacije se lahko pojavijo med

- *tvorbo spolnih celic (gamet) – gametogenezo*
- *v zgodnji zigoti (oplojeno jajčece)*
- *v celicah postnatalnega obdobja (somske reakcije – npr. mongoloizem, maligna transformacija)*

233. Translokacija je

- da se del kromosoma prilepi na drug kromosom **
- delitev kromosoma*
- da odpade del kromosoma*

234. Vrsta, način obnove je odvisen od

- *vrste vnetne reakcije*
- *obsega nekroze, ki je nastala med vnetjem*
- *delitvene sposobnosti poškodovanih celic v vnetišču*

235. Zakaj nastanejo prirojene anomalije?

- *kromosomske anomalije (sprememba števila kromosomov, sprememba strukture / oblike kromosomov)*
- *mutacije posameznih genov velike izraznosti (ekspresivnosti)*
- *interakcija dejavnikov okolja z dejavniki poligeneske dednosti*
- *niso vedno genetsko pogojene (npr. prirojeni sifilis)*

236. Letalna / sebletalna okvara celice
- *letalna: akutna okvara, okvara vitalnih celičnih struktur (mitohondriji, citoplazmatska membrana), sestavljena rekacija, praviloma ireverzibilna okvara – smrt celice*
 - *subletalna: kronična okvara, okvara manj pomembnih celičnih struktur (endoplazmatski etikulum, lizosomi) – življenje celice praviloma ni ogroženo, enostavna rekacija, praviloma reverzibilna okvara (lahko preide v ireverzibilno), hipofunkcija / disfunkcija, vključuje različne degeneracije*
237. Kdaj lahko nastopi somatska mutacija?
- *v celici postnatalnega obdobja*
238. Kaj vpliva na spremembo celice?
- *narava, intenzivnost, trajanje delovanja patogenih vplivov*
 - *celice same (genetsko določena odpornost / občutljivost, neustrezna oskrba s kisikom, hranili, vitamini, minerali, prehodno stanje celic)*
239. Kakša bolezen je sifilis?
- *lahko prirojena, kongenitalna zaradi okužbe matere med nosečnostjo*
240. Hipoksija
- a) *znižan pO_2 v celicah **
 - b) *zvišan pO_2 v zraku*
 - c) *vdor Na in vode v celico*
241. Definiraj
- *višinska bolezen*
 - o *hipoksija CŽS*
 - o *slabost, bruhanje*
 - o *psihične motnje*
242. Za višinsko bolezen je značilno
- a) *motena oskrba tkiv s krvjo*
 - b) *hipoksija CŽS **
 - c) *nizek atmosferski tlak*
243. Pri kesonski bolezni nastajajo v cirkulaciji mehurčki
- a) *ogljikovega dioksida*
 - b) *kiska*
 - c) *dušika **
244. Indirektna mehanična poškodba je
- *višinska bolezen*
 - *kesonska (potapljaška) bolezen*
 - *vibracijska bolezen (posledica vsiljenih nihanj pnevmatskih orodij – okvara sklepov, kosti)*
245. Poškodbo srca povzroči
- a) *nizko frekvenčni tok **
 - b) *srednje frekvenčni tok*
 - c) *visoko frekvenčni tok*
246. Dedne spremembe povzročajo
- a) *infrardeči žarki*

- b) UV žarki
 - c) rtg sevanje *
 - d) ionizirajoči žarki *
247. Zgodnji učinki radiacije obsegajo
- a) homopoetski sindrom *
 - b) genetske defekte
 - c) pojav sekundarnih tumorjev
248. Zgodnji učinki radiacije obsegajo
- *homopoetski sindrom: limfopenija, levkopenija – infekcije (smrt v 50 % primerov) trombopenija – krvavitve*
 - *gastrointestinalni sindrom: slabost, bruhanje, driska – hipovolemni šok; sepsa (smrt v 3 – 4 dneh)*
 - *cerebralni sindrom: apatija, zaspanost, krči, koma, smrt (v vseh primerih v nekaj urah)*
249. Kasni učinki radiacije obsegajo
- *genetski defekt (zaradi mutacij)*
 - *zvišana incidenca malignih tumorjev po obdobju latence več let*
250. Infrardeči žarki imajo
- *toplotni efekt*
 - *površinski efekt*
 - *ne ionizirajo*
251. Ionizirajoči učinki na celice
- *onkogenost*
 - *mutagenost*
 - *okvara celic*
252. Na ionizirajoče žarke občutljiva tkiva so
- a) mišična tkiva
 - b) krvotvorni kostni mozeg *
 - c) spolne žleze (gonade) *
253. Ionizirajoči žarki
- a) povzročajo raka *
 - b) povzročajo genetske spremembe *
 - c) imajo globinski toplotni efekt
 - d) so mutageni *
 - e) so onkogeni *
 - f) povzročajo okvaro celic *
254. Definiraj
- a) endogena zastrupitev: *zaradi snovi, ki se normalno tvorijo v organizmu med normalno presnovo v prebitku oz. se ne morejo izločiti*
 - b) eksogena zastrupitev: *zaradi strupov iz okolja skozi prebavila, dihala, kožo (absorpcija) in z vbrizgavanjem*
255. Katere celice so labilne?
- *celice limfatičnih organov*
 - *celice glede na delitveno sposobnost*
 - o *labilne celice: ohranjena delitvena sposobnost (epitelij / epidermis, matične celice hemopoetice, celice limfatičnega tkiva)*

- *stabilne celice: delitvena sposobnost se pojavi le v patoloških pogojih, daljša življenjska doba – lahko vse življenje (jetra, pankreas, žleze z notranjim izločanjem, tubulne celice ledvic, celice opornin, endotelijske celice)*
- *permanentne celice: delitvena sposobnost v postnatalnem obdobju ni izražena (nevroni (ne aksoni), mišične celice, zrele krvne celice – npr. granulociti)*

256. Pri hipoksiji je značilno

- *redukcija / zastoj celičnega dihanja*
- *znižana sinteza ATP*
 - *okvara pumpe za Na*
 - *zvišana koncentracija Na v celicah*
 - *vdor vode v celico*
- *anaerobna glikoliza*
 - *zvišana sinteza mlečne kisline*
 - *povišan pH*
- *znižana sinteza beljakovin*
 - *kopičenje maščob v celici*
- *neobnovljiv zastoj celičnega dihanja*
 - *avtoliza (aktivacija celičnih hidrolaz)*
 - *precipitacija celičnih beljakovin (nizek pH)*

257. Višinska bolezen

- *nad 4000 m zaradi nizkega atmosferskega pritiska*
- *pride do hipoksije ČŽS (slabost, bruhanje, psihične motnje)*
- *adaptacija: pospešena eritropoeza – zvišana oksiformna kapaciteta krvi*

258. Klinična slika ponazarja

- *naravo strukturnih sprememb*
- *njihovo distribucijo po organizmu*

259. Eksogeni toksični dejavniki

- *zdravila*
- *estrogeni (kot zdravilo)*
- *oralni kontraceptivi*
- *citostatiki*
- *antibiotiki*
- *druge kemične snovi (etanol, metanol, svinec, ogljikov monoksid, mamila, strupene gobe, insekticidi)*

260. Kdaj nastane primarna, kdaj sekundarna dehidracija?

- *primarna*
 - *pomanjkanje vode v oklju*
 - *motnje požiranja*
 - *duševne motnje*
 - *koma*
 - *ekstremno potenje*
 - *posledice: žeja, oligurija, psihične motnje, smrt (7 – 10 dan)*
- *sekundarna*
 - *pomanjkanje, izguba Na*
 - *huda driska, ekstremno bruhanje*
 - *posledice: znižan osmotski tlak tekočine v medceličnem prostoru – hemokoncentracija – smrt v hipovolemni šoku*

261. Kombinacija primarne in sekundarne dehidracije

- *pomanjkanje, izguba vode in Na*

262. Pri hipoksiji je
- znižan O₂ v celici
263. Kateri žarki delujejo površinsko in kateri globinsko
- *površinsko: infrardeči žarki (površinski toplotni efekt)*
 - *globinsko: mikrovalovi in ultra krtaki valovi (globinski toplotni efekt)*
264. Katera je druga stopnja opekline
- *eskudacija (combustionis bullosa)*
 - *stopnje opeklín*
 - o *1. stopnja: vazodilatacija (c. erythematosa)*
 - o *2. stopnja: eksudacija (c. bullosa)*
 - o *3. stopnja: nekroza (c. eschoriótica)*
 - o *4. stopnja: zoglenitev (carbonificatio)*
265. Značilnosti labilnih celic
- *imajo ohranjeno delitveno sposobnost v postanatelnem obdobju (epitelij, epidermis, matične hemopoetske celice, celice limfatičnega tkiva)*
266. Klinična slika je odsev
- *spremembe narave v organizmu*
 - *distribucija sprememb v organih*
267. Eozinofilija je
- sprememba citoplazem*
 - okvara jedra pri nekrozi*
 - povečanje števila eozinofilcev (nad 4 %) **
268. Parenhimatozna degeneracija (jetra, ledvica, srce)
- *kopičenje maščob v parenhimskih celicah*
 - *hipoksija – okvara Na črpalke – vdor Na in nato vode v celico (hidropična degeneracija)*
269. Odpornost tkiv na ionizirajoče sevanje
- *premosorazmerna njihovi mitotski aktivnosti*
 - *obratnosorazmerna stopnji njihove specializacije*
270. Kopičenje beljakovin v jetrih
- *amiloidoza – pri jetrih (vranici, ledvicah) sekundarna bolezen (primarna pri srcu, jeziku, koži)*
 - *skupina bolezní različne patogeneze z ekstracelularnim kopičenjem hialni podobne snovi značilne kemijske sestave*
271. Oboleli za AIDS-om pogosto zbolijo za
- *Kaposi-jevím sindromom kože*
 - *maligním limfómom v možganih*
 - *oportunističnimi infekcijami*
272. Splošne, sistemske atrofije – vrste
- *inancija: skrajna mršavost zaradi kroničnega stradanja*
 - *cahexia: skrajna mršavost zaradi kronične bolezni*
 - *senilna atrofija: starostna*
273. Avtoimunske bolezni

- *upad tolerance imunskega sistema*

274. Hondrom

- *benigna novotvorba hrustančnega tkiva*
- *mezenhimska novotvorba (opornine)*
- *(maligna novotvorba – hondrosarkom)*

275. Permanentne celice

- *delitvena sposobnost v postnatalnem obdobju ni izražena*
- *nevroni, mišične celice, zrele krvne celice*
- *nizka radiosenzibilnost*

276. Kaj je nezadostna oskrba tkiv z O₂?

- *hipoksija*

277. Oksiformna kapaciteta krvi se zniža zaradi

- *zastrupitve s CO*
- *anemije*

278. Nabiranje vode v celici je

- hidropična degeneracija **
- vakuolarna degeneracija **
- edem*

279. Kaj je izguba dela kromosoma?

- *delecija*

280. Kaj je stroma?

- *vezivo, žile, vlakna*
- *parenhim oskrbuje s krvjo*
- *je ogrodje parenhima*